POZÍCIA RADY V PRVOM ČÍTANÍ (EÚ) č. 5/2014

na účely prijatia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie Rady (ES) č. 428/2009, ktorým sa stanovuje režim Spoločenstva na kontrolu vývozov, prepravy, sprostredkovania a tranzitu položiek s dvojakým použitím

Prijatá Radou 3. marca 2014

(2014/C 100/02)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 207,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ([1]),

keďže:

(1) V nariadení Rady (ES) č. 428/2009 ([2]) sa vyžaduje, aby položky s dvojakým použitím boli predmetom účinnej kontroly pri vývoze z Únie, alebo pri tranzite cez jej územie, alebo ak sú dodávané do tretej krajiny na základe sprostredkovateľských služieb poskytovaných sprostredkovateľom, ktorý má bydlisko alebo je usadený v Únii.

(2) Aby členské štáty a Únia mohli dodržať svoje medzinárodné záväzky, stanovuje sa v prílohe I k nariadeniu (ES) č. 428/2009 spoločný zoznam položiek s dvojakým použitím, ktoré podliehajú kontrolám v Únii. Rozhodnutia o položkách, ktoré podliehajú kontrolám, sa prijímajú v rámci Austrálskej skupiny, Režimu kontroly raketových technológií, Skupiny jadrových dodávateľov, Wassenaarského usporiadania a Dohovoru o chemických zbraniach.

(3) V nariadení (ES) č. 428/2009 sa stanovuje, že zoznam položiek s dvojakým použitím stanovený v prílohe I k uvedenému nariadeniu sa aktualizuje v súlade s príslušnými povinnosťami a záväzkami a všetkými ich úpravami, ktoré členské štáty prijali ako členovia medzinárodných dohôd o režimoch nešírenia jadrových zbraní a o kontrole vývozu alebo formou ratifikácie relevantných medzinárodných zmlúv.

(4) Zoznam položiek s dvojakým použitím stanovený v prílohe I k nariadeniu (ES) č. 428/2009 sa musí pravidelne aktualizovať, aby sa zabezpečil plný súlad s medzinárodnými povinnosťami v oblasti bezpečnosti, zaistila sa transparentnosť a zachovala sa konkurencieschopnosť vývozcov. Oneskorenia pri aktualizácii tohto zoznamu položiek s dvojakým použitím môžu mať nepriaznivé účinky na bezpečnosť a medzinárodné snahy o nešírenie jadrových zbraní, ako aj na výkonnosť hospodárskej činnosti vývozcov v Únii. Vzhľadom na technickú povahu zmien a skutočnosť, že tieto zmeny majú byť v súlade s rozhodnutiami prijatými v rámci medzinárodných režimov kontroly vývozu, je súčasne potrebné, aby sa v záujme nadobudnutia účinnosti potrebných aktualizácií v Únii uplatnil zrýchlený postup.

(5) Nariadením (ES) č. 428/2009 sa ako jeden zo štyroch druhov vývozných povolení, ktoré sú k dispozícii na základe uvedeného nariadenia, zavádzajú všeobecné vývozné povolenia Únie. Všeobecné vývozné povolenia Únie umožňujú vývozcom usadeným v Únii vyvážať určité vymedzené položky do určitých vymedzených miest určenia za podmienok stanovených v týchto povoleniach.

([1]) Pozícia Európskeho parlamentu z 23. októbra 2012 (Ú. v. EÚ C 68 E, 7.3.2014, s. 112) a pozícia Rady v prvom čítaní z 3. marca 2014. Pozícia Európskeho parlamentu z … a rozhodnutie Rady z ….

([2]) Nariadenie Rady (ES) č. 428/2009 z 5. mája 2009, ktorým sa stanovuje režim Spoločenstva na kontrolu vývozov, prepravy, sprostredkovania a tranzitu položiek s dvojakým použitím (Ú. v. EÚ L 134, 29.5.2009, s. 1).

(6) Všeobecné vývozné povolenia Únie, ktoré sú v súčasnosti platné v rámci Únie, sú stanovené v prílohe II k nariadeniu (ES) č. 428/2009. Vzhľadom na povahu týchto všeobecných vývozných povolení Únie môže byť potrebné vyňať z rozsahu pôsobnosti týchto povolení určité miesta určenia, najmä ak zo zmeny okolností vyplynie, že pre určité miesto určenia by sa už nemali povoľovať zjednodušené vývozné transakcie na základe všeobecného vývozného povolenia Únie. Takéto vyňatie miesta určenia z rozsahu pôsobnosti všeobecného vývozného povolenia Únie by nemalo vývozcovi brániť v tom, aby požiadal o iný druh vývozného povolenia podľa príslušných ustanovení nariadenia (ES) č. 428/2009.

(7) S cieľom zabezpečiť pravidelnú a včasnú aktualizáciu všeobecného zoznamu položiek s dvojakým použitím v súlade s povinnosťami a záväzkami, ktoré členské štáty prijali v rámci medzinárodných režimov kontroly vývozu, by sa mala na Komisiu delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) v súvislosti so zmenami prílohy I k nariadeniu (ES) č. 428/2009 v rozsahu článku 15 uvedeného nariadenia. Je osobitne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila príslušné konzultácie, a to aj na úrovni expertov.

(8) Aby Únia bola schopná rýchlo reagovať na meniace sa okolnosti, pokiaľ ide o posúdenie citlivosti vývozu podliehajúcemu všeobecným vývozným povoleniam Únie, by sa mala na Komisiu delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 ZFEÚ v súvislosti so zmenami prílohy II k nariadeniu (ES) č. 428/2009, pokiaľ ide o vyňatie miest určenia z rozsahu pôsobnosti všeobecných vývozných povolení Únie. Vzhľadom na to, že takéto zmeny by sa mali uskutočňovať len v reakcii na posúdenie rizika spojeného s príslušným vývozom, a na to, že ďalšie používanie všeobecných vývozných povolení Únie pre tento vývoz by mohlo mať bezprostredné nepriaznivé dôsledky z hľadiska bezpečnosti Únie a jej členských štátov, môže Komisia uplatňovať postup pre naliehavé prípady.

(9) Pri príprave a vypracúvaní delegovaných aktov by Komisia mala zabezpečiť, aby sa príslušné dokumenty súčasne, vo vhodnom čase a vhodným spôsobom postúpili Európskemu parlamentu a Rade.

(10) Nariadenie (ES) č. 428/2009 by sa preto malo zodpovedajúcim spôsobom zmeniť,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Nariadenie (ES) č. 428/2009 sa mení takto:

1. V článku 9 ods. 1 sa dopĺňajú tieto pododseky:

„S cieľom zabezpečiť, aby sa všeobecné vývozné povolenia Únie uvedené v prílohách IIa až IIf vzťahovali len na transakcie s nízkym rizikom, je Komisia splnomocnená v súlade s článkom 23a prijímať delegované akty, pokiaľ ide o vyňatie miest určenia z rozsahu pôsobnosti uvedených všeobecných vývozných povolení Únie, ak sa na takéto miesta určenia uvalí zbrojné embargo podľa článku 4 ods. 2.

Ak sa v prípade takýchto zbrojných embárg vyžaduje z vážnych a naliehavých dôvodov vyňať určité miesta určenia z rozsahu pôsobnosti všeobecného vývozného povolenia Únie, na delegované akty prijaté podľa tohto odseku sa uplatňuje postup stanovený v článku 23b.“

2. V článku 15 sa dopĺňa tento odsek:

„3. Komisia je splnomocnená v súlade s článkom 23a prijímať delegované akty týkajúce sa aktualizácie zoznamu položiek s dvojakým použitím stanoveného v prílohe I. Príloha I sa aktualizuje v rozsahu stanovenom v odseku 1 tohto článku. Ak sa aktualizácia prílohy I týka položiek s dvojakým použitím, ktoré sú uvedené aj v prílohách IIa až IIg alebo IV, zodpovedajúcim spôsobom sa zmenia aj uvedené prílohy.“

3. Vkladajú sa tieto články:

„*Článok 23*a

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.

2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 9 ods. 1 a článku 15 ods. 3 sa Komisii udeľuje na obdobie piatich rokov od … (*). Komisia vypracuje správu týkajúcu sa delegovania právomoci najneskôr deväť mesiacov pred uplynutím tohto päťročného obdobia. Delegovanie právomoci sa automaticky predlžuje na rovnako dlhé obdobia, pokiaľ Európsky parlament alebo Rada nevznesú voči takémuto predĺženiu námietku najneskôr tri mesiace pred koncom každého obdobia.

3. Delegovanie právomoci uvedené v článku 9 ods. 1 a článku 15 ods. 3 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.

4. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.

5. Delegovaný akt prijatý podľa článku 9 ods. 1 a článku 15 ods. 3 nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

*Článok 23*b

1. Delegované akty prijaté podľa tohto článku nadobúdajú účinnosť okamžite a uplatňujú sa, pokiaľ voči nim nie je v súlade s odsekom 2 vznesená námietka. V oznámení delegovaného aktu Európskemu parlamentu a Rade sa uvedú dôvody použitia postupu pre naliehavé prípady.

2. Európsky parlament alebo Rada môžu vzniesť voči delegovanému aktu námietku v súlade s postupom uvedeným v článku 23a ods. 5. V takom prípade Komisia bez odkladu po oznámení rozhodnutia Európskeho parlamentu alebo Rady vzniesť námietku akt zruší.“

Článok 2

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V …

Za Európsky parlament	*Za Radu*
predseda	*predseda*
…	…

(*) Ú. v.: vložte, prosím, dátum nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia.

ODÔVODNENÉ STANOVISKO RADY

I. ÚVOD

Komisia predložila 7. novembra 2011 Európskemu parlamentu a Rade svoj návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 428/2009, ktorým sa stanovuje režim Spoločenstva na kontrolu vývozov, prepravy, sprostredkovania a tranzitu položiek s dvojakým použitím ([1]).

Európsky parlament prijal svoju pozíciu v prvom čítaní 23. októbra 2012 ([2]).

Návrhy týkajúce sa delegovaných aktov súvisiacich s predmetným návrhom obsahoval aj obchodný balík Omnibus, o ktorom sa v tom čase tiež rokovalo. Aby sa zaistil súlad medzi uvedenými nariadeniami a týmto návrhom, dohodlo sa, že sa počká na výsledok rokovaní o obchodnom balíku Omnibus.

Kompromis v súvislosti s obchodným balíkom Omnibus sa podarilo dosiahnuť v júni 2013 ([3]). Následne sa pokračovalo v rokovaniach s cieľom dosiahnuť v súvislosti s týmto návrhom „rýchlu dohodu v druhom čítaní" ([4]).

Počas záverečného informačného trialógu sa 17. decembra 2013 dosiahla predbežná dohoda spoluzákonodarcov o kompromisnom balíku.

Výbor Európskeho parlamentu pre medzinárodný obchod (INTA) schválil výsledky rokovaní trialógu 21. januára 2014.

Predseda výboru INTA zaslal 21. januára 2014 predsedníctvu list, v ktorom sa uvádza, že ak Rada formálne zašle Parlamentu svoju pozíciu tak, ako sa uvádza v prílohe k tomuto listu, predseda výboru INTA odporučí plénu, aby akceptovalo pozíciu Rady bez zmien.

Na základe toho dosiahla Rada 11. februára 2014 (po schválení COREPER-om 29. januára 2014) politickú dohodu o návrhu ([5]).

Rada so zreteľom na uvedenú dohodu a po revízii právnikmi lingvistami prijala svoju pozíciu v prvom čítaní 3. marca 2014 v súlade s riadnym legislatívnym postupom ustanoveným v článku 294 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ).

II. CIEĽ

Cieľom navrhovaného nariadenia je prostredníctvom delegovaných aktov Komisie zabezpečiť pravidelnú a včasnú aktualizáciu kontrolného zoznamu EÚ týkajúceho sa položiek s dvojakým použitím v zhode s povinnosťami a so záväzkami, ktoré členské štáty prijali v rámci medzinárodných režimov kontroly vývozov.

Okrem toho s cieľom umožniť rýchlu reakciu EÚ na meniace sa okolnosti, pokiaľ ide o posudzovanie citlivosti vývozov podľa všeobecných vývozných povolení EÚ, sa v ňom ustanovuje odstránenie miest určenia z rozsahu pôsobnosti týchto povolení v prípade, ak by to v určitých prípadoch bolo potrebné na zabezpečenie toho, aby sa vývozné povolenia vzťahovali len na transakcie s nízkym rizikom.

III. ANALÝZA POZÍCIE RADY V PRVOM ČÍTANÍ

Rada súhlasila s hlavným smerovaním návrhu, pokiaľ ide o postup aktualizácie kontrolného zoznamu EÚ (príloha I) prostredníctvom delegovaných aktov. Navrhli sa úpravy týchto hlavných bodov:

— pre delegované akty, ktorých účelom je odstránenie miest určenia zo všeobecných vývozných povolení EÚ, sa navrhol explicitnejší rozsah pôsobnosti, napr. ak sa na takéto miesta určenia uvalí zbrojné embargo,

— obdobie prenesenia delegovaných právomocí na Komisiu sa určilo na 5 rokov s automatickým predĺžením,

— ak sa aktualizácia kontrolného zoznamu EÚ (príloha I) týka položiek s dvojakým použitím, ktoré sa nachádzajú aj v niektorých iných prílohách tohto nariadenia, uvedené prílohy sa zodpovedajúcim spôsobom zmenia.

([1]) Dokument 16726/11.
([2]) Dokument 15611/12.
([3]) Dokument 13284/13.
([4]) Dokumenty 11454/13 a 12203/13.
([5]) Dokument 5480/14.

Okrem toho Európsky parlament, Rada a Komisia v spoločnom vyhlásení uznali dôležitosť sústavného zlepšovania účinnosti a súdržnosti režimu EÚ týkajúceho sa kontroly strategických vývozov, ktorým sa zabezpečí vysoká úroveň bezpečnosti a primeraná transparentnosť bez obmedzovania konkurencieschopnosti a legitímneho obchodu s položkami s dvojakým použitím. Táto otázka sa bude naďalej skúmať aj v kontexte prebiehajúcej revízie politiky EÚ týkajúcej sa kontroly vývozov položiek s dvojakým použitím.

IV. **ZÁVER**

V pozícii Rady v prvom čítaní sa zohľadňuje kompromis, ktorý sa dosiahol počas rokovaní medzi Radou a Európskym parlamentom za pomoci Komisie. Tento kompromis sa schválil prijatím politickej dohody Radou 11. februára 2014 po jej schválení COREPER-om 29. januára 2014.

Predseda Výboru Európskeho parlamentu INTA informoval listom z 21. januára 2014 predsedníctvo, že plenárnemu zasadnutiu odporučí, aby prijalo pozíciu Rady bez pozmeňujúcich návrhov – s výhradou preskúmania právnikmi lingvistami – v druhom čítaní v Parlamente, ak Rada formálne zašle Parlamentu svoju pozíciu v podobe, v akej sa nachádza v prílohe k uvedenému listu.

Spoločné vyhlásenie Európskeho parlamentu, Rady a Komisie o preskúmaní kontrolného systému vývozov položiek s dvojakým použitím

Európsky parlament, Rada a Komisia si uvedomujú dôležitosť neustáleho zlepšovania účinnosti a súdržnosti režimu EÚ na kontrolu strategických vývozov, ktorým sa zabezpečuje vysoká úroveň bezpečnosti a primeraná transparentnosť bez toho, aby sa vytvárali prekážky hospodárskej súťaži a zákonnému obchodu s položkami s dvojakým použitím.

Tieto tri inštitúcie sa nazdávajú, že je potrebná modernizácia a ďalšie zbližovanie systému, aby sa udržal krok s novými hrozbami a rýchlymi technologickými zmenami, obmedzilo narušovanie hospodárskej súťaže, vytvoril skutočný spoločný trh s položkami s dvojakým použitím (rovnaké podmienky pre vývozcov) a aby EÚ bola aj naďalej pre tretie krajiny príkladom v oblasti kontroly vývozov.

Na to je potrebné zefektívniť proces aktualizácie kontrolných zoznamov (prílohy k nariadeniu), posilniť posúdenie rizika a výmenu informácií, vypracovať zlepšené priemyselné normy a znížiť rozdiely vo vykonávaní.

Európsky parlament, Rada a Komisia uznávajú, že existujú otázky týkajúce sa vývozu určitých informačných a komunikačných technológií (IKT), ktoré možno využívať v spojení s porušovaním ľudských práv, ako aj na oslabenie bezpečnosti EÚ, a to najmä s ohľadom na technológie, ktoré sa využívajú na masové sledovanie a rôzne iné druhy sledovania, monitorovanie a cenzurovanie, ako aj softvérové zraniteľnosti.

V tejto súvislosti sa začali technické konzultácie, a to aj v rámci partnerskej návštevy EÚ týkajúcej sa dvojakého použitia, koordinačnej skupiny pre položky a technológie s dvojakým použitím a režimov kontroly vývozov, a naďalej sa prijímajú opatrenia na riešenie naliehavých situácií prostredníctvom sankcií (podľa článku 215 ZFEÚ) alebo vnútroštátnych opatrení. Zintenzívni sa aj úsilie o podporu multilaterálnych dohôd v kontexte režimov kontroly vývozov a preskúmajú sa možnosti riešenia tejto otázky v kontexte prebiehajúceho preskúmania politiky EÚ v oblasti kontroly vývozov položiek s dvojakým použitím a v kontexte prípravy oznámenia Komisie. V tejto súvislosti tieto tri inštitúcie vzali na vedomie dohodu účastníckych štátov Wassenaarskej dohody, ktorú uzavreli 4. decembra 2013, o prijatí kontrol komplexných sledovacích nástrojov, ktoré umožňujú nepovolený prístup do počítačových systémov, a sledovacích systémov využívajúcich siete na báze IP protokolov.

Európsky parlament, Rada a Komisia sa tiež zaviazali k ďalšiemu rozvoju existujúceho „zberného“ mechanizmu pre položky s dvojakým použitím, ktoré nepatria do prílohy I k nariadeniu, aby sa ešte viac posilnil systém kontroly vývozov a jeho uplatňovanie v rámci európskeho jednotného trhu.

Vyhlásenie Komisie k delegovaným aktom

Komisia v súvislosti s týmto nariadením pripomína záväzok, ktorý prijala v odseku 15 rámcovej dohody o vzťahoch medzi Európskym parlamentom a Európskou komisiou, poskytovať Parlamentu úplné informácie a dokumentáciu o svojich zasadnutiach s národnými expertmi v rámci svojej práce na príprave delegovaných aktov.

Vyhlásenie Komisie o aktualizácii nariadenia

Na zabezpečenie integrovanejšieho, účinnejšieho a súdržnejšieho európskeho prístupu k pohybu (vývozy, preprava, sprostredkovanie a tranzit) strategických položiek predloží Komisia čo najskôr nový návrh na aktualizáciu tohto nariadenia.